

**Ungdommens
Nordiske Råd**

**UNGDOMENS NORDISKA RÅD
Slutdokument 2022**

Innehåll

1. Sessionen 2022	4
2. Presidiets verksamhet under 2021-2022	5
3. Godkända resolutioner	21
Kunskap och kultur	21
5. Gyldig Studentbevis På Tvers Av Grenser	21
13. For mange unge står uden for uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet	21
1 och 19 Gör public service i nordiska länder tillgänglig i hela Norden	22
23. Det nordiska samarbetet inom universitetsstudier bör utökas	22
Hållbart Norden	23
14. Den nordiske vej til klimaneutralitet går gennem ålegræs	23
20. Norden ska bli världens första klimatneutrala region	23
30. Nordisk målsättning för inhemsk livsmedelsproduktion	24
36. Mere retfærdig klimapolitik	24
Välfärd i Norden	25
2. Alle unge skal kunne indgå i meningsfulde fællesskaber	25
10. De nordiske lande står vagt om den frie abort	26
12. Norden har brug for en styrket psykiatri for børn og unge	26
17. Ett stärkt nordiskt samarbete kring vaccin och skyddsutrustning	27
25. Nordiska ländernas samordnade åtgärder för LGBTI-personers rättigheter och könskorrigering behandling	27
26. Nordisk terapigaranti	28
37. Giv færingerne ret til gratis abort i de nordiske lande	28
Tillväxt i Norden	29
3. Øg unges trivsel i den digitale verden og i uddannelsessystemet	29
4. Godkjenn digitale førarkort	29
6. Fælles nordisk Interrail for alle under 30	30
8. Sams reise-app i Norden	30
9. Lettare utveksling i dei nordiske landa	31
16. Bedre fælles transport i Norden	31
28. La varene flyte, og veksten komme	32
31. Færøernes ret til grindefangst	32
34. Lovkrav om betalingsfrister	33

35.	Krav om blinde jobansøgninger	33
39.	Strengere krav til modebranchen	34
	Utrikes-, forsvars-, og sikkerhedsfrågor	35
7.	Det nordiska samarbejtsavtalet måste moderniseras!	35
11.	Et styrket forsvar i en usikker tid	35
4.	UNR:s presidium 2022-2023	36

1. Sessionen 2022

Ungdomens Nordiska Råd samlades till sin årliga session den 29.-30. oktober 2022 i Helsingfors, Finland. I sessionen deltog representanter från medlems- och observatörsorganisationer från de nordiska länderna och självstyrande områdena, sammanlagt ungefär 80 personer.

Under sessionen debatterades flera olika politiska frågor inom bland annat internationell politik, miljö, nordisk politik, försvar, utbildning, arbetsmarknad och socialpolitik. Sammanlagt inlämnades 38 resolutionsförslag, som sedan behandlades i partigrupper och arbetsgrupper under lördagen och söndagen. Av dessa 41 resolutioner godkändes 26 och de presenteras senare i denna rapport. Det kommande året hoppas vi att dessa resolutioner kommer att lyftas fram och ligga till grund för debatter inom Nordiska rådets olika utskott och partigrupper.

Före sessionen på fredagen 28.10 ordnade Pohjola- Nordens Ungdomsförbund ett seminarium på temat Ungdom i kris. Under seminariet hörde vi både experter och unga skribenter berätta om sina synpunkter om seminariets tema "Ungdom i kris". Under seminariet ordnades en paneldebatt som modererades av **Annika Lyytikäinen** och **Toni Pakarinen**. I panelen under seminariet deltog programdirektör på FIIA **Katja Creutz**, Biträdande professor, docent på Helsingfors Universitet **Johan Strang**, sakkunnig på Sitra **Sanna Rekola** och Ungdomens Nordiska Råds president **Rasmus Emborg**. Efter seminariet ordnades ett mingel hos Allianssi. Under minglet hölls en paneldiskussion mellan fler finska ungdomspartiets representanter. Paneldiskussion modererades av **Rasmus Emborg** och **Oscar Sameland**.

Under själva sessionen hade vi besök av Nordiska rådets president **Erkki Tuomioja**, ukrainska aktivisten **Elina-Alem Kent** samt nordiska rådets kommande president **Jorodd Asphjell**, även Nordiska rådets direktör **Kristina Háfoss** och övriga representanter av Nordiska rådets sekretariat satt in på sessionen.

Under sessionen valdes president för verksamhetsperioden 30.10.2022-31.12.2023, Rasmus Emborg från Danmark och Förbundet Nordens Socialdemokratiska Ungdom (FNSU). Det nya presidiet består i tillägg till presidenten av följande personer:

FNSU: Rasmus Emborg, suppleant/vara: Sofie Amalie Stage

FNUF: Dag Henrik Nygård, suppleant/vara: Matilda Westerlund

GUN: Elin Ekanger, suppleant/vara: Tove Ljungberg Haasum

KDUN: Birgitte Konow, suppleant/vara: Andreas Salomonsson

NCF: Anne Jensdatter, suppleant/vara: Ingvild Munz

NFU: Noora Korpela, suppleant/vara: Monika Brodzinska

NLU: Martine Tennholm, suppleant/vara: Kenn Heikendorf

NUU: Oscar Sameland, suppleant/vara: Toni Pakarinen

SUN: Jósúa Gabríel Davíðsson, suppleant/vara: Nora Dahlmann

2. Presidiets verksamhet under 2021-2022

2021-2022 har på mange måder været et historisk år. Med invasionen af Ukraine er den nordiske sikkerhedssituation blevet ændret for bestandigt og Sverige og Finlands beslutning om at tiltræde NATO bringer nye muligheder med sig, en debat vi i UNR har taget en meget aktiv rolle i. For første gang nogensinde er vi også blevet ligestillet med de nordiske parlamentarikere på årets session med fuld taleret, et kæmpe skridt for ungdomsindflydelsen, ikke blot i Norden, men også langt udenfor vores landes grænser, hvor andre store organisationer ser på os som forbillede.

Det seneste år var særligt præget af tre ambitioner:

- 1) UNR skulle styrkes strukturelt og blive en stærkere stemme i Norden og Nordisk Råd
- 2) Politisk skulle vi særligt kæmpe for forsvaret for demokratiet og ytringsfriheden, klimakampen og vores fælles kulturarv i Norden
- 3) Vi skulle forene den nordiske ungdom og give os mulighed for at mødes oftere og knytte venskaber

Det efterlader UNR med store muligheder for at gøre ungdommens stemme gældende det næste år.

Politiske resultater

Det vigtigste politiske arbejde i år for præsidiet har været at virkeliggøre de vedtagne resolutioner og de politiske ambitioner fra sidste års session. Under præsidiemedlemmernes rapporter kan I læse om, hvilke resolutioner vi i år har fået igennem og som skal behandles på Nordisk Råds session. Der er tale om adskillige, hvilket viser, at vi har politisk slagkraft og at UNR fortsat er et godt forum for politisk påvirkning for de nordiske ungdomsorganisationer.

Her vil jeg gerne rette en tak til resten af præsidiet, der har gjort et fremragende stykke arbejde, hvor vi har haft plads til både sjove stunder og konstruktiv debat. Vi har b.la fået resolutioner igennem om: Studenterudveksling & nordiske samarbejdsorganisationer, Kunstig intelligens, Energiforsyning & vedvarende energiformer, Et integreret nordisk arbejdsmarked, Undervisning i sami- og inuitkultur samt Mentalt helbred for unge.

Slutteligt blev præsidiet enige om at fremsende en udtalelse om oprettelsen af nordiske ungeklimaråd til den årlige temasession i Nordisk Råd, det kom der denne nyhed[1] ud af. Udtalelsen blev efterfølgende gjort til et udvalgsforslag og skal behandles på Nordisk Råds session sammen med vores øvrige resolutioner.

På sidste session fyldte debatten om autokratiske stater og Kina en hel del. Derfor var det vores hovedfokus på Nordisk Råds session sidste år. Her brugte vi vores mandat til at spørge NATO's generalsekretær Jens Stoltenberg og de nordiske udenrigsministre om muligheden for at kortlægge kritisk infrastruktur og forbyde salg af denne til kinesiske aktører. Det kom der en række artikler ud af, b.la. [denne](#) i EU-observer[2] hvor vi nævnes.

Hvis jeg skal fremhæve nogle andre politiske resultater i tråd med årets politiske ambitioner, vil det, foruden det faktum, at vi har fået fuld taleret på årets session, være følgende:

- a) Vi fik i UNR for første gang plads i Nordisk Råds arbejdsgruppe for den nye internationale strategi for Nordisk Råd. Strategien er femårig og bruges, når Nordisk Råd mødes med højtstående gæster, ministre og ved politiske prioriteringer. Vi har b.la. brugt vores plads til at skærpe strategien når det kommer til autokratiske stater, kampen for fri abort og at få indskrevet Paris-aftalen direkte i teksten. Derudover har vi også fået plads i Nordisk Råds grænsehindringsgruppe der løser og afskaffer forhindringer for den frie bevægelighed i Norden.
- b) Vi fik i Nordisk Råds præsidié godkendt vores budgetansøgning om at få 18.000 euro til at arrangere en sommerlejr på Utøya for repræsentanter fra UNR's medlemsorganisationer. Sommerlejren bliver afholdt i sommeren 2023 efter, at vi desværre blev nødt til at udskyde den med et år.
- c) Vi har fået observatørplads hos organisationen Nordforsks programkomité der uddeler 77 millioner norske kroner til at undersøge velfærdens hos børn og unge efter coronapandemien i de nordiske lande. Her kan vi komme med anbefalinger og har b.la. været med til at indføre en strategi for involvering af unge i forskningsprojekterne.

Organisatorisk udvikling

Det vigtigste organisatoriske mål var i år at styrke UNR strukturelt og gøre os til en stærkere stemme i Norden og Nordisk Råd.

Som det fremgik under sessionen i 2021, var coronapandemien særligt hård ved UNR, da vi er en skrøbelig lille organisation. Det betød også, at et samlet præsidié blev enige om at undersøge, hvordan vi bedst fremtidssikrer organisationen. Samtidig med at UNR har fået flere rettigheder i Nordisk Råd og øget eksternt repræsentation, har det nemlig også ledt til flere arbejdsopgaver og større krav til vores ekspertise. Derfor har præsidiét løbende diskuteret, hvordan vi kan sikre bedre kontinuitet i organisationen og en større kapacitet til at imødegå de nye opgaver. Udfordringen er grundlæggende, at vi har oplevet at UNR's midler, særligt i lyset af inflationen, ikke rækker til nok arbejdstimer til at løse samtlige opgaver vi i den ideelle verden gerne ville løse.

Forskellige løsningsmodeller har været oppe at vende. Kan vi mindske de arbejdsopgaver som vi pålægges af Nordisk Råd? Ville vi kunne få synergieffekter ved at samlokalisere sekretariatet med Nordens Hus (der huser Nordisk Råd)? Kan vi få permanent hævet vores tilskud fra Nordisk Råd og dermed få mulighed for at ansætte til flere arbejdstimer? Det er et igangværende arbejde og udmundingen efter et års arbejde er, at et samlet præsidié anbefaler at ændre mandatperioden for de kommende præsidiéer til at gælde fra det nye år og om muligt afholde overdragelsesmøder mellem præsidiéerne. Vi er fortsat i dialog med både PNU (der huser UNR's sekretariat), partigrupperne og Nordisk Råd om dette.

For at skabe mere ejerskab blandt UNR's medlemsorganisationer forsøgte vi os også med oprettelsen af arbejdsgrupper under de forskellige udvalg. De forskellige arbejdsgrupper er kommet med værdifuldt input og vi arbejder videre med at finde det bedste format.

Strukturelt har året ellers været præget af, at UNR har fået udvidet vores rettigheder institutionelt i det nordiske samarbejde som oplistet ovenfor. Hen imod slutningen af året er det også lykkedes os at modtage invitation til Nordisk Råds internationale topmøde vedr. krigen i Ukraine og et senere møde i november med lederne af forsvarskomitéerne i de nationale nordiske parlamenter.

I år måtte vi også sige farvel til vores mangeårige generalsekretær Lena Höglund og vores koordinator Silja Markkula der begge har fået nye spændende jobs. Der skal fra vores side lyde en stor tak for den indsats begge har gjort for UNR og den nordiske ungdom og et held og lykke i deres fremtidige virke.

En sidste bemærkning

Til sidst vil jeg gerne benytte lejligheden til igen at takke årets præsidié, der har gjort et fremragende stykke arbejde til fordel for ungeinddragelse og ungdomsindflydelse i Norden og ikke mindst til UNR's vicepræsident Annika Lyytikäinen der har gjort det eminent og som jeg har haft et nært og godt samarbejde med.

Slutteligt en dybfølt tak til vores dygtige generalsekretær Jenny Tabermann og koordinator Ina Mickos der har knoklet for at stable sessionen på benene og som får vores hverdag og UNR til at hænge sammen og også en særlig tak til Sara von Bondsdorff der har hjulpet os med at arrangere sessionen. Også tak til alle jer der på forskellig vis har arbejdet for at styrke ungdommens stemme i Norden.

Tak for det gode samarbejde og for de fælles kampe for ungdomsindflydelse i Norden

Rasmus Emborg

UNRs president 2021-2022

---

[1] <https://www.norden.org/da/news/ungdommens-nordiske-raad-oensker-ungeklimaraad-i-hele-norden>

[2] <https://euobserver.com/nordics/153430>

Nedan hittar ni en mer detaljerad rapport från presidiemedlemmarna. I UNR:s presidium 2021-2022 satt följande personer:

President: Rasmus Jungersen Emborg (vara: Kristian Fagerli)

Vicepresident: Annika Lyytikäinen (vara: Andreas Salomonsson)

Presidiemedlemmar: Robin Lennartsson (vara: Christian Bülow), Eva Davidsdottir (vara: Ava Rudberg), Anne Jensdatter (vara: Maria Pulkka), Kristian Lausten Madsen (vara: Martine Tennholm), Oscar Sameland (vara: Sebastian Joubert Skotte Kaimson), Aida Almakari (vara: Elin Ekanger), Dag-Henrik Nygård (vara: Matilda Westerlund)

President: Rasmus Jungersen Emborg, Danmark

Vara: Vara: Kristian Fagerli, Norge

Navn	Rasmus Jungersen Emborg
Land	Danmark
Paraplyorganisasjon og partigruppe	Foreningen Nordens Sosialdemokratiske Ungdom (FNSU) Den sosialdemokratiske gruppe
Komité i Nordisk Råd	Presidiet
Komitéarbeid i Nordisk Råd	<p>Som præsident for UNR sidder jeg repræsenteret i Nordisk Råds præsidié, der er det øverste organ i Nordisk Råd. Præsidiet beskæftiger sig primært med styringen af Nordisk Råd samt diverse topmøder, hvorfor mit fokus har været på at styrke UNR institutionelt og gøre vores forslag gældende til topmøderne.</p> <p>Der er mindre udskiftning blandt parlamentarikerne i Nordisk Råds præsidié end i resten af Nordisk Råd, hvorfor de fleste i præsidiet kender hinanden ganske godt. Dermed er personlige relationer ret afgørende, hvorfor jeg har brugt meget tid på at lære præsidiemedlemmerne at kende og få etableret en tillid til os.</p> <p>Konkret har jeg forespurgt om, at vi burde få en plads i arbejdsgruppen for Nordisk Råds nye femårige internationale strategi, hvilket vi fik. I denne arbejdsgruppe har jeg sat UNR aftryk omkring frihed & demokrati ift. autoritære stater, klima og abort. Inden møderne har arbejdsgruppen under præsidiet og præsidiemedlemmerne kunne komme med indspil.</p> <p>Jeg forespurgte også, at vi kunne få en plads i Nordisk Råds grænsehindringsgruppe, der løser konkrete hindringer for den frie bevægelighed i Norden, hvor vi nu har et sæde.</p>

	<p>I foråret arbejdede jeg også med organiseringen af vores sommerlejr på Utøya hvor jeg fik godkendt en ansøgning om at modtage 18.000 euro fra Nordisk Råd til dette. Nu da sommerlejren blev udskudt har jeg fortsat denne dialog med hhv. Utøya og Nordisk Råd.</p> <p>Derudover har jeg i præsidiet brugt en del tid på at lobbye til fordel for UNR's rettigheder i alt fra små til store sager. Et eksempel er da Nordisk Råds præsidentskab i september foreslog at begrænse vores taleret til sessionen, her lykkedes det os at få nedstemt forslaget med det resultat, at vi i stedet fik udvidet vores rettigheder til fuld taleret.</p> <p>Til sessionen sidste år spurgte jeg også om, vi ikke burde have plads på Nordisk Råds pressemøde. Her fik vi for første gang mulighed for at udtale os direkte til pressen, hvilket også gav medieomtale i diverse aviser.</p> <p>Nordisk Råds præsidi kan også disponere over organisationens økonomi og her har jeg haft mulighed for at tale imod nedskæringerne på uddannelse, unge og kultur for den danske, svenske, islandske og norske samarbejdsminister.</p> <p>Ydermere har jeg også været med til at udforme debatoplægget til de nordiske statsministre på Nordisk Råds session gennem deltagelse i præsidiets arbejdsgruppe. Her fik jeg skærpet tonen over for autokratiske stater og sat ind at de nordiske lande bør tage en mere proaktiv rolle i dette spørgsmål.</p>
Partigrupperarbeid i Nordisk Råd	<p>Som UNR-repræsentant i S-gruppen har jeg brugt en del tid på at opbygge personlige relationer og tale for UNR-resolutioner samt vores problemstillinger. Da Jorodd Asphjell fra gruppen overtager som den kommende præsident for Nordisk Råd, har jeg også været en del i dialog med ham om inddragelse af UNR i det kommende år under Norges præsidentskab.</p> <p>I partigruppen har jeg også bragt vores resolution om regulering af techgiganterne op. Her er jeg nu i dialog med gruppen om at udforme konkrete udvalgsforslag på baggrund af UNR-resolutionen.</p> <p>Ydermere er jeg på vegne af UNR kommet med indspil til S-gruppens arbejdsprogram for 2023, hvor jeg har sat fokus på unges mentale helbred.</p>
Arbejdsoppgaver internt i UNR	<p>Som præsident har jeg koordineret præsidiets arbejde, planlagt og ledet præsidiemøderne, repræsenteret UNR udadtil, været aktiv i styringen af UNR's SoMe kanaler, holdt kontakt med vicepræsidenten, koordinatoren og generalsekretæren om driften og</p>

	<p>udviklingen af UNR samt holdt møder med PNU omkring rekruttering af nye ansatte samt forholdet mellem vores to organisationer.</p> <p>Derudover har jeg arbejdet meget med at øge kendskabet til UNR gennem omtale i medierne og i de relevante organisationer for nordisk samarbejde. Vi har været igennem i en del danske (fx Berlingske, Altinget) og norske (fx NRK) medier/aviser, samt flere nordiske (Foreningen Norden, Nordisk Råd, Nordregio, Nordforsk mv.) og enkelte internationale (EU-observer mv.)</p>
<p>Ekstern representasjon for UNR</p>	<p>Jeg har i løbet af året deltaget i en række begivenheder og lign:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afgivet digital tale under Benelux Parliaments session 2021 • Afgivet tale på DUF's delegeretmøde på vegne af UNR • Mødtes med Taiwans repræsentant i Danmark, general Shying-jow Lee • Mødtes med Benelux Parliament og Benelux Youth Parliament om fremtidigt samarbejde • Åbnet Nordens Dag i Oslo sammen med den norske samarbejdsminister Anne-Beathe d. 23. marts og præsenteret rapporten "State of the Nordic Region" • Deltaget i debat i Nordens Hus om forskningens rolle i det nordiske samarbejde • Deltaget i radiodebat på NRK om nordisk samarbejde i anledning af Nordens Dag • Afgivet radio- og videotransmitteret tale om nordisk samarbejde til Nordens Dag på Akerhus Slott for norske regeringsrepræsentanter, de nordiske ambassadører mv. Talen blev efterfølgende publiceret online. • Repræsenteret UNR til demokratifestivalen Folkemødet i Danmark til debatten "Jeg er ensom mor" • Deltaget i debat om nordiske grænsehindringer mellem Sverige og Danmark under Nordisk Råds temasession • Refereret til i podcasten "Norsken, svensken og dansken" • Givet portrætinterview til Foreningen Nordens magasin "Norden" • Givet digital åbningstale til nordisk ungdomskonference om frihed og demokrati arrangeret af norske Voksenåsen <p>Givet interview til det nordiske studenterradio netværk Nordljud</p>
<p>Resolusjoner jeg arbeidet med i Nordisk Råd</p>	<p>Præsidiat i Nordisk Råd beskæftiger sig ikke på samme måde med resolutioner som de øvrige udvalg. Jeg har dog fremført vores resolution om Arktis og Norden. Derudover har jeg gennem S-gruppen arbejdet med resolutionen om techgiganter og i præsidiat</p>

	<p>vedtog vi udtalelsen om ungeklimaråd der efterfølgende blev et vedtaget udvalgsforslag i Udvalget Holdbart Norden</p>
<p>Andre relevante aktiviteter/innsatser</p>	<p>Jeg sidder repræsenteret i programkomitéen hos organisationen Nordforsk der uddeler 77 millioner NOK til forskningsprojekter i konsekvenserne af coronakrisen hos børn og unges velfærd. Her kommer jeg med anbefalinger på vegne af UNR. Vi har b.la. talt for ungeinddragelse som kriterie for ansøjerne.</p> <p>Med hensyn til grænsehindringer har jeg mødtes med Lars Gaardhøj, regionsformand for Region Hovedstaden og bestyrelsesmedlem i Greater Copenhagen.</p>

Vicepresident: Annika Lyytikäinen, Finland

Vara: Andreas Salomonsson, Sverige

Navn	Annika Lyytikäinen
Land	Finland
Paraplyorganisation og partigruppe	Kristdemokratisk Ungdom i Norden, Mittengruppen
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Utskottet för Kunskap och kultur
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	<p>Mandatperioden började med att två resolutioner jag framfört i utskottet det tidigare året godkändes på Nordiska Rådets session. I utskottet för kunskap och kultur har jag sedan under året framfört tre resolutioner: en om att rädda den nordiska grundskolan, en om bättre ramvillkor för nordiska samarbetsorganisation (godkänd som medlemsförslag från Mittengruppen) och en om att se över undervisning om samer och inuiter i de nordiska grundskolorna (utskottet valde att skicka en skriftlig fråga till regeringarna om ämnet).</p> <p>I och med att många av utskottets teman infaller i det "traditionella ungdomsområdet" har utskottet också välkomnat andra inspel från UNR, inte minst i och med arbetet för ett nytt program för Nordplus. Gällande nedskärningarna av den nordiska kulturbudgeten har</p>

	<p>utskottet också beaktat UNR:s inspe på att t.ex. inte skära från direkta ungdomsverksamhet.</p> <p>Under året har jag deltagit i samtliga utskottsmöten.</p>
Partigrupppearbejde i Nordisk Råd	<p>Jag har deltagit i alla Mittengruppens partigruppsmöten och förmöten för NR-utskottsmöten. Mittengruppen har tagit UNR väl i sitt beskydd och alltid välkomnat inspel från UNR och stått upp för våra rättigheter i Nordiska Rådets byråkrati. Det goda samarbetet ledde också till att vi tog fram ett gemensamt medlemsförslag med Mittengruppen gällande utbyten nordiska folkhögskolor emellan.</p>
Arbejdsopgaver internt i UNR	<p>Inom Ungdomens Nordiska Råd har jag under mandatperioden 2021–22 varit vicepresident för UNR. I ca. en månads tid vikarierade jag UNR-koordinatör under våren 2022. Under våren 2022 ledde jag också i praktiken presidiet i en dryg månad då presidenten var bortrest. Dessutom har jag lett sessionsgruppen, som tagit hand om mycket av det praktiska planerandet av sessionen 2022.</p> <p>I början av mandatperioden ansvarade jag för ansökningsprocessen till UNR:s nyinstiftade arbetsgrupper och jag deltog också i planeringen av UNR:s sommarläger, som tyvärr inte kunde förverkligas. Jag ledde arbetsgruppen för kunskap och kultur tillsammans med Robin Lennartsson. Jag deltog i rekryteringen av ny generalsekreterare till PNU (och därmed UNR) och ledde rekryteringsgruppen för ny UNR-koordinatör. I och med att Nordiska Rådets presidentskap varit i Finland i år och jag en stor del av mandatperioden arbetade vid riksdagen, har jag också hållit kontakt med det finländska presidentskapet (Erkki Tuomioja, Lulu Ranne).</p> <p>Inför UNR-presidiets möten och även annars vid behov har jag, presidenten och sekretariatet haft förmöten. Med samma uppsättning samarbetade vi också för att förskäliga och omplanera koordinatörns arbetsmängd och -belastning.</p>
Eksterne repræsentationer for UNR	<p>Jag har representerat UNR i Finlands delegationsmöten för Nordiska rådet månatligen vid riksdagen. Därtill har jag deltagit på bl.a. följande evenemang som representant för UNR:</p> <p>Deltagande i samrådsmöte med Benelux Youth Parliament om eventuellt samarbete</p> <p>23.3. Debattör i direktsända "State of the Nordic region" -debatten på Nordens Dag tillsammans med bl.a. president Erkki Tuomioja och samarbetsminister Thomas Blomqvist</p>

	<p>mars–juni deltagande i nordisk thinktank om yrkesutbildningar (arr. Nordiska ministerrådet), sammanlagt fem mötestillfällen</p> <p>4.4. "Puhetta Pohjolasta", diskussionsevenemang om nordiska högskolestudier, Pohjola-Nordens Ungdomsförbund</p> <p>7.5. Seminarieföredrag om nordisk politik och Ungdomens Nordiska Råd, Konrad Adenauer Stiftung, Malmö</p> <p>7.6. Seminarieföredrag om UNR och NORDBUK, Nordic Day @ European Social Services Conference, Hamburg</p> <p>11.6. Baltic Sea Youth Parliament, onlinedeltagare</p> <p>12.7. Debattör på huvudscenen, "En grön digital omställning" (arr. Nordiska ministerrådet), SuomiAreena</p> <p>31.8. Leave no one behind – seminarium om en rättvis grön omställning, talare (arr. Nordregio)</p> <p>17.10. Nordic Youth and Pandemic – inspirationstal på Ministerrådets ungdomskonferens, Oslo</p> <p>Förutom UNR-vicepresident har jag en del av mandatperioden också fungerat som Finlands NORDBUK-ungdomsdelegat. I de sammanhangen har jag naturligtvis även stått upp för UNR, men dessa representationer är inte uppräknade här.</p>
<p>Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd</p>	<p>Utveckla nordiska grundskolan tillsammans – lärarexport är plåster på såren</p> <p>Bättre ramvilkor för nordiska samlarorganisation (godkänd som medlemsförslag från Mittengruppen)</p> <p>Förbättra undervisningen om samernas och inuiternas språk, historia och kultur (utskottet valde att skicka en skriftlig fråga till regeringarna om ämnet)</p>

Presidie medlem: Robin Lennartsson, Sverige

Vara: Christian Bülow, Danmark

Navn	Robin Lennartsson
Land	Sverige
Paraplyorganisation og partigruppe	Nordisk Friheds Ungdom (Nordisk Frihet)
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Utskottet för Kunskap och kultur
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	Jag har under mitt år i Ungdomens nordiska råds presidie arbetat med att lyfta resolutioner vi arbetat med inom utskottet för kunskap och kultur. I första hand berör det resolutionen <i>Utveckla nordiska tillsammans - lärarexport är plåster på såren</i> . Jag har suttit ned med företrädare för partigruppen Nordisk Frihet och därigenom lyft resolutionen att den torde vara gynnsam utifrån ungdomars perspektiv mot bakgrund av att resolutionen berör ungas skolgång, vilket vi anser Nordiska rådet bör ta i beaktande för att bemöta och säkerställa en bra skolgång i de nordiska länderna för alla barn och ungdomar.
Partigrupppearbejde i Nordisk Råd	Jag har under mina två år inom Ungdomens nordiska råd, varav det året som medlem i presidiet deltagit vid i stort sett samtliga möten arrangerade av Nordisk Frihet. Under mötena har jag redogjort för det arbete som sker i UNR samt lyft viktiga frågor för UNR samt utifrån perspektivet ung i Norden.
Arbejdsopgaver internt i UNR	Har stundom varit med och planerat för sessionen i Helsingfors vid presidiemötet i Malmö. Jag har även stöttat och hjälpt Annika med de införda arbetsgrupper vilka således är kopplade till utskotten.
Eksterne repræsentationer for UNR	Jag har inte haft möjlighet, med anledning av valet i Sverige 2022, att kunna delta på sessionerna med Nordiska rådet och i förlängningen Nordisk frihet. Däremot har jag deltagit på de flesta av de möten som varit under året i både digital och fysisk form. Under sommaren 2022 på den politiska veckan Almedalsveckan på Visby i Sverige, blev jag i egenskap av företrädare för presidiet i UNR,

	<p>samt internasjonell sekretarare for Ungsvenskarna inbjuden att delta på seminarium och mingel med Ålands landskapsregering. Ett givande møte där jag fick möjlighet att tala med landskapsregeringens finansminister, Roger Höglund om de utmaningar vi ser for barn och ungdomar i Norden. Jag fick därtöver även samtala med honom om de utmaningar Ålands landskapsregering opplever som viktiga samt vilka politiska utmaningar som finns, men även vilka politiska möjligheter som finns for Åland.</p>
<p>Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd</p>	<p>Den resolution jeg arbejdet med under mitt år i presidiet är <i>Utveckla nordiska skolan tillsammans - lärarexport är plåster på såren</i>. Jag har även fått möjlighet att presentera den for partigruppen Nordisk Frihet vid flertalet möten.</p>

Presidiedlem: Eva Davidsdottir, Island

Vara: Ava Rudberg, Sverige

Navn	Eva Davidsdottir
Land	Island
Paraplyorganisation og partigruppe	Socialistisk ungdom i Norden (Nordisk grøn vänster)
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Utskottet for Hållbart Norden
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	<p>Som presidiedlem har jeg representert UNR i utskottsmøter i gjennom året. Før utskottsmøter har vi som regel hatt møter med seniorrådgiver i utskottet, hvor vi går igjennom sakslisten og får bakgrunn i det som blir diskutert.</p> <p>Under møtene har jeg ofte tatt ordet for å komme med UNRs synspunkter på resolusjoner og i andre diskusjoner.</p> <p>Ytterligere har vi presentert en resolusjon om Unges Klimaråd i Norden. Den ble tatt opp som et utskottsforslag og vi har diskutert den på to forskjellige utvalgsmøter. På siste møte ble den vedtatt, hvor et flertall stemte for å få videre med forslaget.</p>

	I tillegg har det vært en del diskusjoner knyttet til Unges klima og miljødiversitetsfond, som skal bli etablert. Her har vår stemme vært utrolig viktig og jeg har deltatt meget aktivt i diskusjonen. I tillegg har jeg jobbet med seniorrådgiveren med å finne praktiske løsninger på hvort å utføre fondet.
Partigrupperarbejde i Nordisk Råd	Jeg har alltid deltatt på partigruppemøtene, og synes det er en veldig viktig del av rollen som presidiemedlem da de kan støtte våre forslag og komme med gode innspill. Jeg deltok også i vårt årsmøte, som ble avholdt i Nuuk. Der har jeg fått enda tettere bånd med gruppen og har faktisk fått en deltidsjobb som politisk rådgiver for Nordisk Grøn Venstre.
Eksterne representasjoner for UNR	Jeg har ikke representert UNR eksternt
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	Resolusjon for Unges Klimaråd i Norden

Presidiemedlem: Anne Jensdatter, Danmark

Vara: Maria Pulkka, Finland

Navn	Anne Jensdatter
Land	Danmark
Paraplyorganisation og partigruppe	Nordiska Centerungdomens Förbund (Mittengruppen)
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Tillväxt i Norden
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	I nordisk råd har jeg deltaget i alle udvalgets møder i Norge, Sverige og Island. Desuden deltog jeg på deres sommertur til Åland, og jeg har siddet til høring i en sikkerhedsrapport inde i Danmarks folketing med ministeren for nordisk samarbejde til stede.

	Derudover er jeg første unge repræsentant, der er en del af Nordisk Råds grænsehindringsgruppe. Hvor vi diskutterer grænsehindringspolitik.
Partigrupperarbejde i Nordisk Råd	Jeg har været til stedet på Mitten gruppens møder og argumenteret for at vi burde bevare vores rettigheder som medlemmer af ungdommens nordiske råd og især give flere penge til de nordiske paraplyorganisationer. Det har styrket mit forhold til Mitten gruppens medlemmer.
Internt arbejde i UNR	<p>Internt har jeg især haft fokus på vores Sociale Medier og prøvet konceptet "Nordic News" af, som jeg håber at fortsætte arbejdet med næste år. Det vil jeg gerne have vokser sig større.</p> <p>Desuden har jeg sammen med Oscar været udvalgsleder for udvalget for vækst og udvikling, og derfra prøvet at engagere andre nordiske unge i vores arbejde.</p>

Presidiemedlem: Aida Almakari, Finland

Vara: Elin Ekanger, Norge

Navn	Aida Almakari
Land	Finland
Paraplyorganisation og partigruppe	Grön Ungdom i Norden (GUN), Mitten gruppen
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Utskottet för Välfärd i Norden
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	Har tagit del i största delen av utskottsmöten för utskottet för Välfärd i Norden som representant för Ungdomens Nordiska Råd under det gångna året. Har presenterat en resolution om ungdomars psykiska hälsa efter COVID-19
Partigrupperarbejde i Nordisk Råd	Har deltagit i de flesta utskottsmötena med andra Mitten gruppen - medlemmar.

Arbejdsopgaver internt i UNR	Represent för Biodiversitet i UNR, båda i NYBN (Nordic Youth Biodiversity Network) och NBM (Nordic working group on Biodiversity)
-------------------------------------	---

Presidiemedlem: Oscar Sameland, Sverige

Vara: Sebastian Joubert Skotte Kaimson, Norge

Navn	Oscar Sameland
Land	Sverige
Paraplyorganisation og partigruppe	Nordisk ungt konservativ union (Moderata ungdomsförbundet) och Konservativa gruppen (Moderaterna)
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	<p>Tillsammans med min kollega Anne Jensdatter har jag drivit igenom flera resolutioner i utskottet. Inför varje sammanträde har vi skickat in en av de resolutioner som har blivit antagna på UNR:s tidigare sessioner. Glädjande nog har samtliga resolutioner tagits vidare av utskottet och utgjort grund för en utskottsresolution. Jag är särskilt nöjd med att resolutionen om artificiell intelligens antogs av utskottet.</p> <p>Jag har deltagit på samtliga utskottssammanträden utom det på Island som sammanföll med valrörelsen i Sverige. Jag har också deltagit i Gränshindergruppens möten som Anne Jensdatter och jag deltar i egenskap av UNR:s representanter i Utskottet för tillväxt och utveckling.</p>
Partigrupperarbejde i Nordisk Råd	<p>Mottagandet i den konservativa gruppen har varit gott. Min uppfattning är att de lyssnar på mina synpunkter och att de även är intresserade av UNR:s arbete.</p> <p>Jag har deltagit på samtliga partigruppsmöten utom det på Island som sammanföll med valrörelsen i Sverige. Jag har även varit med på partigruppens resor till Litauen och Skottland.</p>

Arbejdsopgaver internt i UNR	<p>Jag har ingått i arbetsgruppen för sessionen vilken har haft hand om övergripande planering och stadgemässiga frågor. Bland annat initierade vi ändring av vedtekterna så att verksamhetsåret, förutsatt att ändringen blir antagen av sessionen, framöver kommer att sammanfalla med kalenderåret.</p> <p>Vi har också arbetslett arbetsgruppen för tillväxt och utveckling inom UNR vilken består av medlemmar i våra medlemsorganisationer som är intresserade av de nordiska frågorna. Arbetsgruppen har bland annat varit behjälplig med att välja ut vilka resolutioner vi ska arbeta med i utskottet.</p>
Eksterne repræsentationer for UNR	<p>Tillsammans med delar av övriga presidiet deltog jag under våren i ett digitalt möte med Benelux Youth Parliament om eventuellt samarbete oss emellan. I egenskap av representant från Nordisk ungt konservativ union deltog jag under hösten på Rigakonferensen som är en av de största säkerhetspolitiska sammankomsterna i Europa. Jag kommer vidare att representera UNR i ett panelsamtal om kulturpolitik som anordnas i Helsingfors inför Nordiska rådets session.</p>
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	<ul style="list-style-type: none"> · Nordisk handlingsplan för att bekämpa långtidsarbetslöshet · Norden skal være klar til kunstig intelligens · Nordisk integrerad marknad för personlig sparande och investering · Fokus på forskning og udnyttelse af alle bæredygtige energiformer som energikilde i Norden (insänt till Utskottet för hållbart Norden men omdirigerat till vårt utskott)
Andre relevante aktiviteter/indsatser	<p>Under verksamhetsåret har jag varit ordförande för Nordisk ungt konservativ union.</p>

Presidiemedlem: Kristian Lausten Madsen, Norge

Vara: Martine Tennholm, Norge

Navn	Kristian Lausten Madsen
Land	Danmark
Paraplyorganisation og partigruppe	Nordens Liberale Ungdom (Venstres Ungdom), Mittengruppen (Venstre)
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Utskottet för Hållbart Norden

Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	<p>Jeg har deltaget på de fleste udvalgsmøder i løbet af året. På de enkelte møder, hvor jeg ikke deltog, var det min vara Martine Tennholm som deltog i mit sted.</p> <p>Sammen med Eva har vi i Udvalget for Holdbart Norden fået succes med at fremføre flere UNR-resolutioner til videre behandling i Nordisk Råd.</p> <p>Derudover har vi startet en UNR-arbejdsgruppe for unge medlemmer på tværs af Norden - som alle interesserer sig for klimapolitikken.</p>
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oprettelse af nordisk og nationale ungeklimaråd 2. Fokus på forskning og udnyttelse af alle bæredygtige energiformer som energikilde i Norden (behandlet i Udvalget for Vækst og Udvikling)

Presidemedlem: Dag Henrik Nygård, Norge

Vara: Matilda Westerlund, Finland

Navn	Dag Henrik Nygård
Land	Norge / Noreg
Paraplyorganisation og partigruppe	Föreningarna Nordens Ungdomsförbund / Foreningerne Nordens Ungdomsförbund (FNUF)
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Utskottet för Välfärd i Norden / Utvalet for velferd i Norden
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	<p>Eg har vore med på utvalsmøta gjennom perioden. Vi har arbeidd mykje med temaet psykisk helse hjå unge. Det er særleg knytt opp mot koronapandemien, og korleis denne har skapt utfordringar for utsette grupper i samfunnet. Vidare har vi, som representantar frå Ungdomens Nordiske Råd, fått vere med på formøte i høve med utvalsmøta. Dette har vi gode røynsler med. For å kunne skape engasjement knytt til velferdsområdet, har vi hatt nokre møte med andre ungdomar i ei slags arbeidsgruppe. Vi opplever at dei vaksne politikarane lyttar til innspela våre.</p>
Arbejdsoppgaver internt i UNR	<p>Det har særleg vore arbeid knytt til førebuing av sesjonen i Helsingfors. Eg utfører typisk oppgåver knytte til vedtekter og språk.</p>

Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	Psykisk helse hjå unge og utsette grupper.
--	--

3. Godkända resolutioner

Nedan följer UNR:s godkända resolutioner på sessionen 2022 i Helsingfors. Resolutionerna presenteras enligt resolutionsnummer och tematiska område.

Kunskap och kultur

5. Gyldig Studentbevis På Tvers Av Grenser

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund

Bruk av studentbevis gir ofte fordeler for unge studenter, vær det i form av rabatter på offentlig transport, museer, og kulturelle arrangementer. For mange studenter finnes det klare fordeler ved å bruke sin student-ID, det er derfor viktig at studentbevis i de nordiske landene kan brukes på tvers av regionen vår. Studenter muligheter til å oppleve Norden burde ikke være begrenset av unødvendige restriksjoner. Jo flere som har muligheten til å bruke sin student-ID til å oppleve Norden, jo bedre.

Det må være et mål at de som tilbyr rabatter for studenter på museer, forestillinger, transport etc. burde kunne akseptere student-ID fra andre nordiske land, der det er mulig.

Derfor ønskes UNR at:

- Studentbevis i nordiske land skal være gyldig på tvers av regionen.

13. For mange unge står uden for uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet

Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund, Sosialidemokraattiset Nuoret ry, Ungt Jafnaðarfolk (UJ)

Helt konkret snakker vi om 45.000 unge alene i Danmark, som ikke har noget at stå op til, når de vågner om morgenen. Tilsvarende står 67% af alle voksne med ADHD uden for arbejdsmarkedet og kun 29% af alle unge med autisme får en uddannelse (Danmark). Det er et stort svigt fra det nordiske velfærdssamfunds side og et spild af både potentiale og noget der leder til stor mistrivsel. Situationen på tværs af landene i Norden er sammenlignelig og vi er nødt til at gentænke mange af de måder, som vi møder de her unge på, så vi kan få dem med i fællesskabet. Unge personer uden job eller uddannelse bør sikres hurtig hjælp i alle de nordiske lande

UNR ønsker, at de nordiske regeringer:

- Udbreder forsøgsordninger med social-guides lokalt hvor udsatte unge kun har én tværsektorisk kontaktperson i det offentlige system

- Forbedrer, opprioriterer og gør uddannelses tilbud til unge der ikke er parat til at gå i gang med eller gennemføre en klassisk ungdomsuddannelse lettere tilgængelige
- Udvikler og videreudvikler specialarbejderuddannelser til at varetage grundlæggende opgaver i dele af samfundet såsom omsorgsfagene, byggefaget og transportsektoren.

<https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2021/jun/210624-trods-fremgang-staar-naesten-45-000-unge-uden-uddannelse-eller-job>

1 och 19 Gör public service i nordiska länder tillgänglig i hela Norden

DUF – Dansk Ungdoms, Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund, Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, Sosialdemokraattiset Nuoret ry, Ungt Jafnaðarfólk (UJ)

De nordiska länderna har alla en stark public service. Oberoende public service är viktigt för att garantera alla medborgare oavsett ekonomi rätt till saklig nyhetsförmedling. Ett sätt öka det kulturella utbytet och språkutbytet mellan de nordiska länderna är att fördjupa samarbetet kring filmproduktion och att göra public service kanalerna tillgängliga i alla nordiska länder. Populära program som Skam, Bron, Borgen samt pedagogiskt innehåll för barn och unga är exempel på utbud som skapar förståelse och sammanhållning mellan de nordiska länderna. UNR betonar att liknande public service –samarbeten finns inom den europeiska gemenskapen (t.ex. Arte), och uppmuntrar Nordiska Rådet att inspireras av dessa i vidareutvecklingen av det nordiska public service -samarbetet UNR uppmanar regeringar och parlament i de nordiska länderna:

- Att verka för att allt innehåll på public service-kanaler i nordiska länder ska göras tillgängligt och avgiftsfritt för alla invånare i Norden.
- At alle nordiske public service-kanaler oplyser om og reklamerer for hinandens tilbud på deres hjemmesider.
- Udtrykke fortsat opbakning til, at samarbejdet om bl.a. samproduktioner i regi af Nordvision kan fortsætte i fremtiden.

23. Det nordiska samarbetet inom universitetsstudier bör utökas

Nordisk Ungkonservativ Union

Det nordiska samarbetet inom universitetsstudier bör utökas

För att kunna konkurrera på den ständigt utvecklande arbetsmarknaden förväntar vi oss att arbetstagarna har mer omfattande kunskaper än någonsin tidigare. Idag har kopplingen mellan studier och vissa yrken suddats ut och vi värdesätter hellre arbetskraft som har studerat tvärvetenskapligt.

För att säkerställa att de nordiska länderna i framtiden har den mest kunniga och lämpliga arbetskraften måste vi säkerställa möjligheten för tvärvetenskaplig utbildning för alla. UNR föreslår att vi ska ge flexibel studierätt till alla studenter som studerar vid nordiska universitet. Detta skulle öppna upp våra universitet för alla som är inskrivna vid något universitet inom Norden. På detta vis kan vi öka det nordiska samarbetet utan att alla studenter behöver flytta från hemlandet, förbättra språkkunskaper och ge alla möjligheten att fördjupa sig ämnen som inte nödvändigtvis erbjuds lokalt. Med flexibel studierätt avses här möjligheten att inkludera studier från andra nordiska universitet i sin examen.

- Ungdomens nordiska råd påstår att en flexibel studierätt för alla studeranden i nordiska universitet förbättrar studenternas kompetens och rörlighet.
- Ungdomens nordiska råd verkar för att flexibel studierätt i alla nordiska universitet ska ges automatiskt när studenten blivit accepterad.
- Ungdomens nordiska råd kommer att verka för flexibel studierätt för studenter både inom grund- och forskarutbildning.

Hållbart Norden

14. Den nordiske vej til klimaneutralitet går gennem ålegræs

Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund, Sosialidemokraattiset Nuoret ry, Ungt Jafnaðarfólk (UJ)

Havet er en aktiv klimaspiller uanset hvordan vi behandler det. CO₂ bliver optaget helt naturligt i vores have, og har altid gjort det. Dog er havet ekstremt presset. Både i forhold til forurening samt i tab af biodiversitet ser vi kæmpestore udfordringer. Vi snakker meget tit klimaskov og skovrejsning for at opfange CO₂. Men vi glemmer det under havets overflade - ålegræs. Ålegræs er et supervåben i klimakampen! Udover at ålegræs binder mindst lige så meget CO₂ som skov, altså 220 ton CO₂ pr. Ha, så har ålegræs også en biodiversitets effekt. Der hvor der er havbund med planter, herunder ålegræs, er der 30-40 gange så meget mere liv. Et andet vigtigt parameter i kampen for et bedre havmiljø er fokus på stenrev. I mange år har man gravet sten op fra havbunden, dette betyder at mange af havets dyr mangler helt afgørende levesteder. Kunstige stenrev er nemme at anlægge, og samtidig er stenrevene også med til at beskytte ålegræsset.

UNR kræver at Nordisk Råd og de nordiske regeringer arbejder for:

- En nordisk kortlægning af de områder hvor der er potentiale til ålegræs-og stenrevs projekter, samt hvor der med de rette forudgående tiltag kan være potentiale.
- Indførelse af statslige eller nordiske tilskudsordninger til etablering af for eksempel ålegræs-enge, muslingeopdræt og etablering af stenrev.
- At virksomheder skal kunne klimakompensere ved at plante ålegræs, på samme måde som ved skovrejsning.
- Beskyttelse og genopretning af natur skal for virksomheder være et konkurrenceparameter i udbudsmaterialet.
- Endnu mere af vores havmiljø skal være trawl frie zoner, så vi kan beskytte havet og ålegræsset.

20. Norden ska bli världens första klimatneutrala region

Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund, Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, Sosialidemokraattiset Nuoret ry, Ungt Jafnaðarfólk (UJ)

Klimatkrisen är akut och drabbar oss här och nu. Vi ser hur bränder, översvämningar och torka blir allt vanligare. För att vår ungdomsgeneration ska ha en beboelig planet att leva på i framtiden krävs radikala utsläppsminskningar. Här ska Norden gå före och visa klimatledarskap. Vi ska sänka utsläppen samtidigt som vi bibehåller höga välfärdsambitioner. Norden ska bli världens första fossilfria region och ligga i linje med Parisavtalets mål om att hålla jordens temperaturökning under

1,5 grader. För att Sverige ska ligga i linje med Parisavtalet krävs att vi har nettonollutsläpp senast 2035, det bör vara en rimlig ambition för hela Norden.

Något som är viktigt för att få ned utsläppen är att ställa om industrin och transportsektorn så att den blir helt utsläppsfri. Här finns det stor potential för Norden att ligga i framkant genom att elektrifiera tillverkningsindustrin och transportsektorn. För att det ska vara möjligt behövs mer produktion av fossilfri och billig el i hela Norden. Det är också viktigt att bygga ut de hållbara transportmedlen såsom kollektivtrafik och tåg mellan de nordiska länderna för att minska flygresandet. Det bör göras billigare i synnerhet för unga. Att satsa på teknik för att fånga in koldioxid är en annan viktig åtgärd för det kommer inte räcka att bara minska utsläppen om vi ska nå klimatmålen i den takt som Parisavtalet kräver.

UNR uppmanar regeringar och parlament i de nordiska länderna:

- Att verka för att Norden blir världens första klimatneutrala region, men senast år 2035, och därefter klimatpositiv.
- Att satsa mer resurser på att öka produktionen av el från fossilfria energislag för att ställa om till en utsläppsfri industri och transportsektor.
- Att tågtrafiken byggs ut mellan de nordiska länderna samt görs billigare än att flyga, i synnerhet för ungdomar.
- Att satsa mer resurser på att utveckla teknik för att fånga in koldioxid så att det snabbare kan börja användas.

30. Nordisk målsättning för inhemsk livsmedelsproduktion

Suomen Kristillisdemokraattiset (KD) Nuoret

I och med det rådande världsläget har vikten av egen livsmedelsproduktion åter visat sig. I Norden producerar vi väldigt högkvalitativ mat men självförsörjningsgraden minskar och vi importerar mer mat än tidigare. Norden ska inte göra sig beroende av matimport. Vad gör vi den dagen det inte finns någonting att importera?

Med en egen livsmedelsproduktion tryggar vi vår egen säkerhet. Vi har även större möjlighet att lägga egna ramar för livsmedelsproduktionen om den är i egen regi än om den produceras på andra sidan jordklotet.

Därför föreslås:

- Att man i Nordiska Rådet lägger en målsättning för de nordiska länderna att självförsörjningsgraden inom livsmedelsproduktion ska ligga på minst 75%

36. Mere retfærdig klimapolitik

Radikal Ungdom

Norden har et historisk ansvar for klimakrisen, da de store mængder drivhusgasser vi har udledt, påvirker lande under udvikling uproportionalt meget, og os uproportionalt lidt. Det har betydet en ændring i leveforhold i mange udsatte områder.

Som del af Parisaftalen og COP15 blev der sat et mål om, at yderligere 100 mia. usd. skulle gå til klimabistand, hvilket svarer til omkring 0,22% BNI for Danmark og nær det samme i resterende Norden. Det er afgørende at alle lande giver deres del og af midlerne fordeles retfærdigt, men der er i Norden stor forskel på, hvor godt målene overholdes.

Vi mener derfor at:

- Norden mindst skal give deres rimelige andel til klimabistand
- Størstedelen af midlerne skal gives til klimatilpasning og genopbygning fra tab og skader
- Det skal sikres, at midlerne fordeles til de lande, der er mest udsatte
- Klimabistand skal ikke gå på bekostning af annen bistand, men komme i tillegg. Bistanden skal ikke gis som lån.

Välfärd i Norden

2. Alle unge skal kunne indgå i meningsfulde fællesskaber

DUF - Dansk Ungdoms Fællesråd

De nordiske samfund er kendetegnede ved stærke civilsamfund med mange tilbud til unge, samt mange muligheder i et stort foreningsliv. Foreninger og andre meningsfulde fællesskaber kan have en forebyggende effekt på den stigende mistrivsel, unge oplever mange steder, og det er derfor vigtigt at understøtte en udvikling, som kan få flere unge med (tilbage) i fællesskaberne (KILDE 1). Under coronanedlukningerne faldt en del unge desværre ud af de fællesskaber, de indgik i - både foreningsfællesskaber og uorganiserede fællesskaber. I Danmark gjaldt det, at over 2/3-dele (69 %) af børne- og ungdomsorganisationerne under DUF oplevede et fald i medlemstallet i 2021 (KILDE 2), og der er en stor opgave i at få unge med i meningsfulde fællesskaber igen.

Foreningsverdenen kan dog ikke løfte opgaven alene. Andre aktører må træde til og hjælpe med at skabe større trivsel hos unge og samtidigt hjælpe med at få de unge tilbage i både de organiserede og ikke-organiserede fællesskaber.

Derfor ønsker UNR, at:

- Der udarbejdes en rapport, som kan skabe klarhed over, hvilke barrierer unge i Norden oplever, hvis man ønsker at blive en del af et foreningsfællesskab. Der afholdes en konference på baggrund af rapportens konklusioner.
- Det nordiske samarbejde sætter fokus på, at foreningsfællesskaber bør være mere inkluderende og at man bør arbejde for at sænke barriererne for deltagelse. Det medfører til en konference omkring temaet.
- Offentlige institutioner og ungdomsorganistaioner deler gode erfaringer på tværs af Norden om, hvordan man øger unges trivsel

KILDER:

1: Kilde 1: S. 18 i DUFs rapport #DetGodeUngdomsliv - En analyse af unges forventninger, bekymringer og trivsel (https://duf.dk/fileadmin/user_upload/Editor/18_10_DUF_ungeanalyse_web.pdf) (hentet d. 8.9 2022).

2: Kilde 2: Spørgeskemaundersøgelse foretaget af DUF - Dansk Ungdoms Fællesråd 2021: <https://duf.dk/nyhed/saadan->

har-coronakrisen-paavirket-foreningslivet

10. De nordiske lande står vagt om den frie abort

Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund, Sosialidemokraattiset Nuoret ry, Ungt Jafnaðarfólk (UJ)

Flere steder i den vestlige verden er retten til fri abort under pres. I mange lande er det enten ulovligt eller umuligt at få afbrudt sin graviditet, og i Europa går udviklingen den forkerte vej. I USA begrænser den ene stat efter den anden kvinders abortrettigheder. I Polen kan man i dag kun få en abort, hvis graviditeten er resultatet af voldtægt eller incest, eller hvis den gravides liv er i fare. I Malta er abort helt ulovligt. Og selv i Norden har vi stadig meget at gøre: I Norge blev muligheden for fosterreduktion afskaffet i 2019 og på Færøerne er abortlovgivningen stadig meget restriktiv. UNR anser retten til fri abort for en grundlæggende kvinderettighed og en fundamental menneskerettighed. Retten til at få afsluttet en utilsigtet graviditet er en vigtig del af friheden til at skabe det liv, man ønsker.

UNR kræver

- at de nordiske lande opdaterer deres abortlovgivning til en minimumstandard
- Der bør ikke være krav om samtykke fra forældre, hvis en kvinde under 18 år ønsker en abort
- Fosterreduktion bør være muligt i hele Norden og reglerne om fosterreduktion bør ikke indeholde krav om særlige omstændigheder
- Norden bør tilbyde kvinder fra EØS-lande med reelle abortforbud at få foretaget en gratis abort. Dette bør blandt andet gælde kvinder fra Polen.
- Norden bør arbejde for at få skrevet retten til fri abort ind i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og EU-charteret

12. Norden har brug for en styrket psykiatri for børn og unge

Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund, Sosialidemokraattiset Nuoret ry, Ungt Jafnaðarfólk (UJ)

Alt for længe er dem der har allermest brug for psykiatrien blevet svigtet. Der er i dag eksempler på børn, der har skullet vente mellem 5 og 7 år på en udredning for ADHD eller autisme. Mange mistrives så voldsomt, at de ikke kommer i skole i mellemtiden, mens de udvikler flere tillægsdiagnoser som OCD, angst og PTSD i et forløb med op mod 20-30 forskellige sagsbehandlere. Det er ikke et velfærdssamfund værdigt og leder både til stor mistrivsel og unge der tabes på gulvet, nogle endda for bestandigt.

Ungdommens Nordiske Råd opfordrer de nordiske regeringer til at:

- Psykiatrien opprioriteres på medicinuddannelsen
- Stille en udrednings- og behandlingsgaranti
- Refundere folkeskolernes øgede udgifter til udredninger

Udbyde mestringsforløb og forældretræning til diagnoser såsom ADHD og autisme

17. Ett stärkt nordiskt samarbete kring vaccin och skyddsutrustning

Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund, Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, Sosialdemokraattiset Nuoret ry, Ungt Jafnaðarfólk (UJ)

Coronapandemin satte ljus på flera brister, bland annat vår låga självförsörjning av vaccin och skyddsutrustning i Norden. Konkurrensen var hård både om skyddsutrustning och vaccin och vaccintillverkningen skedde framförallt av stora multinationella företag i USA. Varje land för sig är svaga på en global marknad, men om vi går ihop tillsammans finns det tillräckligt marknadsunderlag för att tillverka vaccin och köpa in skyddsutrustning, sannolikt till en mindre kostnad. EU är också en bra aktör för att samarbeta kring detta, men alla nordiska länder är inte medlemmar i EU och ju närmare vi har tillgång av livsnödvändiga vacciner och skyddsutrustning, desto bättre. Inför framtida pandemier bör det nordiska samarbetet kring vaccin och skyddsutrustning därför stärkas. Den nordiska befolkningen ska inte vara beroende av stora företag i USA för att överleva framtida pandemier, som troligen kommer bli vanligare och vanligare.

UNR uppmanar regeringar och parlament i de nordiska länderna att verka för:

- Att stärka samarbetet och förutsättningarna för gemensam vaccintillverkning och produktion av skyddsutrustning i Norden inför framtida pandemier

25. Nordiska ländernas samordnade åtgärder för LGBTI-personers rättigheter och könskorrigering behandling

Ung Vinstri Græn

De nordiska länderna står för jämlikhet, jämställdhet och jämn tillgång till essentiella tjänster, och därför är det mycket viktigt att dessa grundläggande rättigheter garanteras även för LGBTI-personer. Även om de nordiska länderna är framstående i lagstiftning kring rättigheter för LGBTI-personer, betyder det inte att kampen är över – där finns fortfarande mycket kvar att göra. Bland annat ska full jämlikhet och jämställdhet, jämn tillgång till att bilda familj, skydd mot hatbrott och hatpropaganda, juridiskt erkännande av kön och utrymme i samhället och asyl garanteras för LGBTI-personer. Kampen är inte över förrän allt detta är klart, och vi kan komma mycket närmare att nå dessa målsättningar om de nordiska länderna arbetar tillsammans.

Kampen för transpersoners tillgång till könskorrigering operationer är en kamp för hälsa och jämställdhet. Könskorrigering operationer är inte klassificerade som livsnödvändiga operationer, trots det visat sig att hos personer som uppleva fel könstillhörighet ökas känslomässiga bekymmer samt möjligheten för självskada och självmord. Att inte klassificera operationerna som livsnödvändiga gör att operationerna är skjutet upp till att ge rum för andra operationer som är grupperade som mer viktiga. Detta har varit ett stort problem under pandemin eftersom operationerna var inte klassificerade som livsnödvändiga lades på is.

Därför vill SUN att UNR ska arbeta mot:

- Att samordna lagstiftningen om LGBTI-personers rättigheter i de nordiska länderna
- Förbättra transpersoners tillgång till könskorrigering operationer i de övriga nordiska länderna på patientens hemlands bekostnad

26. Nordisk terapigaranti

Suomen Kristillisdemokraattiset (KD) Nuoret

Ungdomarna i Norden mår bevisligen sämre än någonsin. I varje nordiskt land diskuteras ungdomarnas psykiska hälsa, utan att politikerna åstadkommer några påtagliga förändringar eller resultat. I en nationell undersökning på Grönland meddelade 93 % av de unga kvinnorna att de lider av åtminstone ett psykiskt besvär.

Beslutsfattarna måste sluta med sina festtal om psykisk hälsa och gripa sig saken an. Alla medel bör tas i bruk och därför behövs det också nordiskt samarbete i frågan för att peppa varandra, även om det är fråga om ett i hög grad nationellt ansvarsområde.

Ett fungerande alternativ som har förts fram är den modell som har införts i Storbritannien och konstaterats fungera och som går ut på att tillhandahålla kortterapi redan då man söker sig till en vårdcentral. I de nordiska länderna ligger det största problemet i det avseendet i bristen på personal

Därför kräver vi att

- de ungas psykiska hälsa uppmärksammas i allt nordiskt beslutsfattande,
- det på nordisk nivå målsätts en tid inom vilken den som söker sig till mentalvårdstjänster ska få professionell hjälp och att åtgärder för att korta av vårdköerna vidtas nationellt,
- det satsas på samarbete i utbildningen för personal inom psykiatri i Norden,
- gränshinder som försvårar för studerande i ett annat nordiskt land att söka sig till vård ska avvecklas ytterligare.

37. Giv færinger ret til gratis abort i de nordiske lande

Radikal Ungdom

Abortrettighederne er meget begrænset i Færøerne. Det er ulovligt at få foretaget en abort på Færøerne og færinger, der rejser til nordiske lande, har ikke ret til at få foretaget en abort i sundhedsvæsenet, da dette kræver lokalt CPR-nummer og bopæl. Derfor skal færinger, der ønsker en abort, selv betale transport, logi, kost og hertil betale for en abort på et privathospital. Aborten alene koster 6-10.000 kroner.

Færøerne har selvstyre og det er op til færingerne at få ændret den færøske abortlovgivning. Norden hverken kan eller bør kræve at Færøerne ændrer deres abortlovgivning, men vi kan give færinger muligheden for selv at vælge, om de ønsker at få foretaget en abort. ved at sikre adgang til gratis abort i alle nordiske lande.

- Derfor bør de nordiske lande afskaffe kravet om CPR-nummer og bopæl i landet for færinger, der ønsker at få foretaget en abort.

Tillväxt i Norden

3. Øg unges trivsel i den digitale verden og i uddannelsessystemet

DUF - Dansk Ungdoms Fællesråd

Mange unge føler sig i stigende grad stressede og pressede både i den digitale verden og i uddannelsessystemet. Den stigende mistrivsel blandt unge skyldes mange forhold, og bl.a. kobles til forskellige tilskyndelsesmekanismer i uddannelsessystemerne, som har til formål at få de unge hurtigst muligt igennem uddannelserne.

På nettet sættes unges trivsel under pres af en perfektionskultur og en evig række af notifikationer, som kræver, at man er tilgængelig store dele af døgnet. Det kan føre til stress og mistrivsel, samt give unge et negativt forhold til egen krop og præstationer samtidig med, at de skal tackle en følelse af altid at være tilgængelig og til rådighed.

Derfor ønsker UNR, at:

- Det nordiske samarbejde sætter fokus på den øgede mistrivsel blandt unge ved bl.a. at afdække hvilke vilkår, der skaber dårlig mistrivsel for børn og unge.
- Det nordiske samarbejde kortlægger gode, nordiske erfaringer, som kan skabe større trivsel uanset om det er i uddannelsessystemet, digitalt eller andre steder (evt. med udgangspunkt i det arbejde, som er blevet gjort i regi af det danske formandskab i NMR 2020-22).
- UNR sætter fokus på tilskyndelsesmekanismer i de nordiske uddannelsessystemer, som har til hensigt at få unge hurtigst muligt igennem uddannelsessystemet, med det formål at kunne identificere de mekanismer, som skaber mistrivsel.
- UNR arbejder for at sætte dårlig digital trivsel på dagsordenen med henblik på at øge viden om kildekritik og ekkokamre på sociale medier blandt nordiske unge.

4. Godkjenn digitale førarkort

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund

Visse har førarkort på mobiltelefonen i tillegg til vanlege, fysiske førarkort. I Noreg vert dette godkjend som førarkort, men ikkje alltid som legitimasjon. Det er ingen tvil om at stadig meir vil vere på mobiltelefonen, og at dette vil spele ei stadig større rolle i kvardagslivet til dei fleste. Her er det viktig å tenke nordisk samarbeid både i notid og i framtida.

Di tidlegare nordisk samarbeid kjem inn i prosessen, di lettare er det at produktet vert tilgjengeleg i alle landa. Særleg dei felte som staten har monopol på, til dømes å ferde ut førarkort, vil kunne vere lettare å regulere.

Det er viktig at personar som køyrer med lovleg førarkort på mobilen, som vert godkjend i heimlandet, i tillegg kan køyre i grannelanda i Norden, utan at han skal måtte ha eit fysisk kort i tillegg. Då vert riksgrensa eit opplevd hinder, og det bør vi ikkje oppleve i Norden, som skal vere den mest integrerte regionen i verda.

Ungdomens Nordiske Råd ynskjer at:

- Det vert arbeidd for ein app med førarkort på mobil.

- Subsidiært at førarkort på mobil som er ferda ut i eitt av dei nordiske landa vert godkjend i dei andre nordiske landa.

6. Fælles nordisk Interrail for alle under 30

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund

Interrail har de sidste par år oplevet en renæssance i Europa, og at rejse med tog er blevet en god og miljøvenlig mulighed for unge at opleve deres nabolande og region. For nogle år siden sponserede den Europæiske Union gratis billetter til de som var fyldt 18. Tilbuddet blev benyttet af mange og har givet unge europæere kundskab til egen verdensdel.

Vi ønsker at samme bør tages op i Norden, med et interrail-pas designet til rundrejse i Norden. At tage tog i Norden kan hurtigt blive dyrt og en gratis (eller nedsat) billet vil derfor kunne lokke mange til at udforske Norden. Billetten vil udover tog, også indeholde adgang til færger, både og busser for strækninger uden jernbane.

Mange nordiske unge går op i miljø, og med det Nordiske Ministerråds fokus på netop samme sag, er det relevant til tilbyde et miljøvenligt alternativ for rejse. Det vil øge fortroligheden til Norden, og sikre at unge, også i fremtiden, vil se til nabolandene, når de skal på ferie. Det vil på kort sigt føre til fantastiske oplevelser, og på længere sigt føre til en større fællesskabsfølelse. Ved at gøre Norden tilgængeligt, kan vi få ung turisme til regionen. Det vil både gavne de unge, men også den nordiske økonomi, da pengene vil blive brugt i regionen. Samtidig vil det gøre tærsklen for turisme over de nordiske landegrænser lavere – og dermed føre til mere lokal rejsning i Norden.

UNR ønsker at:

- Nordens regeringer går ind og opretter et nordisk interrail-pas, så vi kan få bundet Norden endnu bedre sammen
- Nordens regeringer udsteder et interrailpas som alle nordiske unge i alderen 18-30 år kan få en gang gratis.

8. Sams reise-app i Norden

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund

Den digitale utviklinga tek stadig større plass i samfunnet. Dette fører til at mange tidlegare hinder no kan skape potensiale i staden. For berre få år sidan var det kontant betaling for billetter på reise. Seinare vart det mogleg å gjere opp med kort, men no er det app som gjeld. Dette er med på å gjere livet lettare.

Diverre ser vi at den digitale utviklinga kan gjere det meir tungdrive på visse måtar. Det å kjøpe ein billett i app er lett, men det å laste ned app-en kan vere krevjande. Folk som reiser ofte i same område får ikkje desse utfordringane, men folk som reiser i ulike områder må laste ned ny app for kvart område dei reiser i.

Ved å ha ein sams reise-app i heile Norden, vil vi gjere det lettare å flytte seg i heile Norden. Om vi ynskjer at Norden skal verte den best integrerte regionen i verda, er det viktig at folk kan flytte seg internt i Norden.

Ungdomens Nordiske Råd ynskjer at:

- Det vert arbeidd for ein sams reise-app i Norden.
- Subsidiært at det vert arbeidd med regelverk som gjer det lettare for alle i Norden å betale med lokal reise-app under reise i Norden.

9. Lettare utveksling i dei nordiske landa

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund

Ungdomens nordiske råd ynskjer at det skal vere lettare med utveksling i Norden. Systemet må vere oversikteleg, og det bør gjevast økonomisk oppmuntring, til dømes stipend til studenten. Nordplus-programmet fungerer ikkje ved alle dei nordiske universiteta. Digitale studie må vere mogleg mellom dei nordiske landa.

Utteksling i Norden gagnar studenten i høg grad, både på stutt og lang sikt. Det fører med seg kunnskap om både språk og kultur, det gjev nye opplevingar og skapar nye venskap. Vidare er det med å fjerne grenser som elles kunne ha hindra studenten i framtida. Dette skapar ein betre arbeidsmarknad i Norden. Dei nordiske landa handlar mykje med kvarandre og vi treng difor meir kunnskap om kvarandre.

Praktiske ting som må på plass er lette system, betre samarbeidsavtalar mellom universiteta, auka språkutveksling og enkel overføring av karakterar. Dette vil gjere Norden til ein attraktiv utvekslingsstad.

Informasjonen om utveksling i Norden må nå ut til studentane for å gjerne dei medvitne om tilbodet.

Ungdomens nordiske råd ynskjer at:

- Det vert betre samarbeidsavtalar mellom utdanningsinstitusjonane i Norden.
- Det vert lettare å vere med på digitale studie i andre nordiske land.
- Det vert skapt eit oversikteleg system med stipend, språkutveksling og overføring av karakterar.

16. Bedre fælles transport i Norden

*Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund,
Sosialidemokraattiset Nuoret ry, Ungt Jafnaðarfolk (UJ)*

Vi går i Norden meget op i klimaet, og samtidig er vi også nogle af de lande, der først bliver ramt af klimaforandringerne, da vores kystlinjer stiger og de fleste mennesker bor tæt på kysten.

Vi er nødt til i højere grad at bruge grøn transport og her er togtransport en god mulighed I UNR mener vi, at vi skal have etableret et netværk af højhastighedstog mellem vores lande, så vi er bedre koblet sammen. For selvom der er lange distancer og bjerge imellem os, og det er dyrt, så kan det godt lade sig gøre. I Japan har de gjort det med deres såkaldte "bullet train" der kører gennem bjergene, fra den ene ende af Japan til den anden. Det giver flyselskaberne konkurrence, og de fleste foretrækker et tog frem for fly, hvis prisen og tiden er cirka den samme.

UNR opfordrer derfor til at de nordiske regeringer;

- Opretter et nordisk ministerråd for transport.
- Udbygger vores eksisterende toget i Norden. og styrker udbredelsen af nattog.
- Udbygger og sammenkobler de nordiske landes højhastighedstog-infrastruktur. sådan, at det som minimum er muligt at tage fra en største byer til hinanden.
- Laver et fælles billetsystem, ligesom interrail, sådan at borgerne kan købe en samlet billet i deres nationale togselskab - og ikke skal ud og finde flere forskellige udbydere
- Arbejder for at infrastrukturen bliver bedre og mere ens og skabe fælles standarder for vores toget

28. La varene flytte, og veksten komme

Nordens liberale ungdom

Toll er en begrænsning på hvor mye av en vare man kan frakte inn og ut av et land. Dette er en tydelig forhindring av økonomisk vekst og konkurranse i markedet. Dermed vil man ved å fjerne toll presse bedrifter til å senke prisene sine og produsere mere av de. Det er et enkelt markedsøkonomisk prinsipp.

Hvis man fjerner Toll mellom de nordiske landene vil man promotere vekst i denne regionen. Å fjerne toll og andre avgifter mellom nasjonene vil det komme til gode for det nordiske næringslivet.

Nordens liberale ungdom vil:

- Fjerne alle toll og avgifter mellom de nordiske landene som muligt uden at gøre sig ind på andre allerede vedtaget EU regler.

31. Færøernes ret til grindefangst

Ungmannafelagið Samband

Færøerne har i lang tid oplevet et enormt pres pga. den færøske grindefangst. Både af borgere i nationer omkring os, men også fra miljøorganisationer der opholder sig på Færøerne med intentionen om at besvære grindefangsten og ellers at afmale færinger som mordere, barbarer og primitive væsner. Internettet florerer jævnlige med usande artikler om færøsk grindefangst, inklusivt fra lande i Norden. Færinger har altid haft et tæt forhold til naturen, og har gennem mange år fortrukket f. eks hvalkød, frem for kødet i køledisken på supermarkedet. Færøerne har siden år 1584 dokumenteret alle fangster. Dette hjælper os med at sammenligne vores fangst med bestanden af grindehval. På Færøerne bliver der i gennemsnit slagtet 600 grindehval om året. Til sammenligning er bestanden af grindehvaler i det østnordiske farvand 380.000 grindehvaler. Derfor er grindehvalen aldeles ikke truet og er ifølge FN's rødliste i kategorien Least Concern. Færinger ser derfor ikke grindefangsten som anderledes end det at slagte grise, ko, kylling med mere.

Det færøske hvalkød er økologisk, bæredygtigt og et af de helt få slags kød man faktisk kan kalde frilands. Kødet bliver ikke importeret, hvilket er godt for den privat husholdningsøkonom og ikke mindst også miljøet. Kødet er ej hellere kommercielt, og grinden bliver kun dræbt hvis grinden farer vild i de færøske fjorde. Der bliver også taget en vurdering af hvor meget hvalkød bygden har, før

man påbegynder en eventuel fangst. Dette er for at formindske madspild. Derforuden kan grinden kun dræbes af folk med certifikat til det.

- Hvalkød er derfor; et økologisk og bæredygtigt stykke kød af et fritlevende dyr. En madressource hvor der tages særlige højder for madspild. Og det er en stor hjælp til privatøkonomien, som familier med lave indtægter især kan få godt af.
- Derfor synes vi i Ungdommens Nordiske Råd at alle fordelene vejer langt tungere end ulemperne.
- Ungdommens Nordiske råd anerkender herved Færøernes grindefangst – givet, at fangsten er bæredygtig for bestanden
- Nordens Liberale Ungdom anerkender herved Færøernes og de andre nordiske landes ret til at gøre gavn af deres naturlige ressourcer - herunder grindefangst – givet, at fangsten er bæredygtig for bestanden

34. Lovkrav om betalingsfrister

Radikal Ungdom

Unge i Norden skal have god mulighed for at starte nye virksomheder, derfor ønsker Ungdommens Nordiske Råd, at Nordisk Råd undersøger muligheden for lovpligtig fastsættelse af betalingsfrister til 30 dage.

Som iværksætter er en af de sværeste opgaver at skaffe kapital, ligesom mange etablerede små- og mellemstore virksomheder også oplever mangel på likviditet som en af deres største problemer. Lange betalingsfrister binder kapital, hvilket hæmmer virksomhedens mulighed for vækst og udvikling.

Lange betalingsfrister illustrer et ulige magtforhold mellem store og små virksomheder, hvor store virksomheder grundet større forhandlingsstyrke kan presse mindre virksomheder til at acceptere urimelig lange betalingsfrister. 25 pct. af alle konkurser i EU kan henføres til sene betalinger, og det viser, at flere mindre virksomheder presses til at acceptere dårlige vilkår for at forsøge at overleve. Et marked uden lovpligtig fastsættelse af betalingsfrister favoriserer større aktører og gør det sværere for os som unge i Norden at starte nye virksomheder samt konkurrere på et marked, hvor ubalancen yderligere forskydes i takt med, at de største virksomheder får yderligere vækst eller opkøber mindre virksomheder.

- Vi vil derfor indstille til Nordisk Råd, at de undersøger muligheden for at lovfastsætte betalingsfristen til 30 dage på alle handelsvarer

35. Krav om blinde jobansøgninger

Radikal Ungdom

Det er veldokumenteret, at mennesker underbevidst er påvirkede af fordomme, vi ikke selv er klar over, vi har, og disse kommer til udtryk, når der skal tages en hurtig beslutning, såsom når man læser en jobansøgning. Ved at gøre det til et krav, at arbejdsgiverne modtager og bedømmer "blinde jobansøgninger", sikres det ved lov, at folk i Norden bliver behandlet ens, når de søger et job.

Den nordiske ungdom mener derfor:

- At det skal gøres til et lovkrav, at man anonymiserer jobansøgninger mht. navn og billede. Dette skal sikre, at kandidater ikke fravælges på grund af etnicitet eller køn i udvælgelsesprocessen.
- For nogle stillinger giver det dog god mening ikke at have anonymiserede ansøgninger. Dette kan for eksempel være topposter i et firma, i headhuntingprocesser eller hvor arbejdsgiveren har et andet legitimt formål. Hvis det kan begrundes, at det giver specielt god mening ikke at have en blind ansøgningsproces, kan firmaer derfor vælge at gøre jobansøgningerne åbne, men det skal begrundes i opslagsteksten.

39. Strengere krav til modebranchen

Radikal Ungdom

Den nordiske ungdom mener, at det er på tide at gøre op med det urealistiske billede af kroppen, som visse dele af modelbranchen skaber. At udsætte mennesker, og især unge, for normgivende og urealistiske billeder af kroppe kan føre til dårligt selvværd, der kan påvirke en sund levevis. Udover at skabe et forvrænget billede af kroppen, så skader det især modellernes arbejdsforhold på de modelbureauer, som har så skrappe krav til modellens vægt og kropsform, at modellen er nødsaget til at sulte sig. Kravene skal selvfølgelig også gælde ved overvægt. Kravene til modebranchen skal derfor skærpes.

På denne måde sikres det, at modeller, som er naturligt tynde eller kraftige, men stadig sunde fortsat kan arbejde i modelbranchen. Det sikrer også, at modelbranchen er nødt til at hyre modeller, der ikke har en usund krop, men er i stedet nødt til at efterstræbe, at deres ansatte modeller lever sundt.

Vi mener, at:

- At når en model hyres, skal der med ansættelsen være en lægeerklæring fra modellens egen læge betalt af arbejdsgiveren, der godkender modellens sundhed.
- At modeller også til lignende arbejdsgiverbetalte tjeke hos egen læge årligt.
- At alle reklamer der har retouchet deres modeller tydeligt skal reklamere det, så det følger efter Norges modell med at all reklame der en kropps fasong, størrelse eller hud er endret ved retusjering eller annen manipulering, skal merkes med et standardmerke.

Utrikes-, forsvars-, og sikkerhedsfrågor

7. Det nordiska samarbetsavtalet måste moderniseras!

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund

Helsingforsavtalet undertecknades för 60 år sedan och det har inte ändrats sedan 1995. Under de senaste 25 åren har det skett många förändringar i Norden och i världen, vilket också påverkat grunden för det nordiska samarbetet. Några stora förändringar har varit t.ex. den teknologiska utvecklingen och digitaliseringen, det ökade antalet flyktingar och klimatkrisen. Dessa förändringar har haft stor påverkan och kommer att ha fortsatt påverkan på de nordiska länderna och samarbetet mellan dem.

Helsingforsavtalet nämner inte till exempel samarbete kring klimatåtgärder utöver miljövården. De senaste åren har olika kriser börjat blivit vardag och inför framtiden bör krisberedskap vara en del av samarbetsbasen. När Helsingforsavtalet undertecknades var det inte möjligt att inkludera utrikes- och säkerhetsfrågor i samarbetets kärndelar, men situationen är nu en helt annan. Nuvarande samarbetet inkluderar även ärenden som inte är en del av Helsingforsavtalet, därför vore det naturligt att göra tillägg i avtalet.

De kärnområden för samarbete som nämns i Helsingforsavtalet är fortfarande relevanta, men det kan vara svårt att bedöma hur bra de har uppnåtts. Därför är också utvärdering av förverkligandet av avtalets mål viktigt

UNR vill att:

- Helsingforsavtalet uppdateras för att motsvara det nuvarande samarbetet och stärka det
- Punkter om klimat och biodiversitet samt utrikespolitik, krisberedskap och säkerhet läggs till i Helsingforsavtalet
- Utvärdering av förverkligandet av avtalets mål är en del av uppdateringsprocessen

11. Et styrket forsvar i en usikker tid

*Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund,
Sosialdemokraattiset Nuoret ry*

I lyset af den seneste tid, hvor Rusland på barbarisk vis har invaderet Ukraine og skabt krig på europæisk grund, er det på høje tid, at Norden styrker sit forsvar og internationale samarbejde og besvarer invasionen med nordisk handling og samling. Vi er nærområdet til Putin og frontlinjestater i NATO i en verden, hvor vi igen er nødt til at sætte alle sejl ind på at sikre vores stater og befolkningers sikkerhed. Vi kan få store forsvarspolitiske gevinster ved et øget samarbejde i Norden og gennem en styrkelse af vores forsvarsorganisation NORDEFECO.

UNR opfordrer de nordiske lande og Nordisk Råd til at:

- Opfylde vores NATO-forpligtelser og bruge mindst 2% af vores BNP på forsvaret
- Udvide antallet af pladser i Forsvaret og længden af værnepligtsuddannelsen samt give værnepligtige mulighed for at aftjene helt eller delvist i et andet nordisk land
- Styrke NORDEFECOS kompetenceområde og finansiering

- Undersøge mulighederne for at integrere de nordiske forsvarssystemer i højere grad end hvad NATO-standarder kræver og muligheden for fællesnordiske tiltag såsom materialeindkøb, radardeling, fællesøvelser og strategisk placering af materiel og tropper i Norden og Arktis
- Fortsat at støtte Ukraine og fortsætte med at indføre sanktioner mod Rusland når de krænker folkeretten eller menneskerettighederne
- Arbejde for at Norden så hurtigt som muligt bliver uafhængige af russiske fossile brændsler

4. UNR:s presidium 2022-2023

Förbundet Nordens socialdemokratiske ungdom (Socialdemokratiska gruppen)

President: Rasmus Emborg

Suppleant: Sofie Amalie Stage

Utskott: Presidiet

Kristdemokratisk ungdom i Norden (Mittengruppen)

Presidemedlem: Birgitte Konow, suppleant

Suppleant: Andreas Salomonsson

Utskott: Hållbart Norden

Nordisk Friheds Ungdom (Nordisk Frihet)

Presidemedlem: Noora Korpela

Suppleant: Monika Brodzinska

Utskott: Välfärd i Norden

Socialistisk ungdom i Norden (Nordisk grön vänster)

Presidemedlem: Jósúa Gabríel Davíðsson

Suppleant: Nora Dahlmann

Utskott: Välfärd i Norden

Nordiska Centerungdomens Förbund (Mittengruppen)

Presidemedlem: Anne Jensdatter

Suppleant: Ingvild Munz

Utskott: Tillväxt i Norden

Nordens Liberale Ungdom (Mittengruppen)

Presidemedlem: Martine Tennholm

Suppleant: Kenn Heikendorf

Utskott: Kunskap och kultur i Norden

Nordisk Ungkonservativ Union (Konservativa gruppen)

Presidemedlem: Oscar Sameland

Suppleant: Toni Pakarinen

Utskott: Hållbart Norden

Grön Ungdom i Norden (Mittengruppen)

Presidemedlem: Elin Ekanger

Suppleant: Tove Ljungberg Haasum

Utskott: Tillväxt och Utveckling i Norden

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund (observatör)

Presidemedlem: Dag Henrik Nygård

Suppleant: Matilda Westerlund

Utskott: Kunskap och kultur i Norden